

ע"פ 1346/17 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים
ע"פ 1346/17

לפני: כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 8.2.2017 בת"פ 15440-05-16 שניתן על-ידי
כבוד השופט א' רון

תאריך הישיבה: כ"ז בשבט התשע"ז (23.2.2017)

בשם המערער: עו"ד רפאל מכתבי
בשם המשיבה: עו"ד רחל זוארץ לוי
בשם שירות המבחן לנוער: הגב' טלי סמואל
מתורגמנית לשפה הערבית: גב' סנאא חייג

פסק-דין

השופטת ד' ברק-ארז:

1. האם יש מקום להקל בעונשו של קטין שהורשע על-פי הודאתו בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה בגין יידוי של שני בקבוקי תבערה? זו הייתה השאלה שהתבקשנו להכריע בה.

2. ביום 26.12.2016 הרשיע בית המשפט המחוזי לנוער בירושלים (ת"פ 15440-05-16, השופט א' רון) את המערער על יסוד הודאתו בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) לפי כתב אישום מתוקן שהוגש נגדו. לפי עובדותיו של כתב האישום המתוקן, המערער השתתף באירוע של יידוי בקבוקי תבערה לעבר ניידת משטרה שנסעה בכביש המפריד בין רמת שלמה לשכונת שועפאט. בקבוקי התבערה פגעו בכביש, בסמוך לניידת המשטרה, והתלקחו.

3. להשלמת התמונה ייאמר כי בגין אותו אירוע הוגש כתב אישום נגד שני קטינים אחרים (להלן: השותפים), אשר הודו במיוחס להם על-פיו - יידוי של בקבוק תבערה אחד על-ידי כל אחד מהם. עונשם של האחרים נגזר עוד קודם לכן - על האחד הושת עונש מאסר בן 12 חודשים ועל האחר עונש מאסר בן 10 חודשים בניכוי ימי מעצרם.

4. בשים לב לעונשים אלה ביקשה המדינה להשית על המערער עונש מאסר בן 16 חודשים, אם כי לעמדתה מלכתחילה היה ראוי להשית על המערער עונש חמור יותר.

5. ביום 8.2.2017 גזר בית המשפט המחוזי את עונשו של המערער. בית המשפט המחוזי ציין כי בעשותו כן הוא מתחשב בעונשים שהושתו על השותפים, אם כי תוך מתן משקל לכך שהמערער היה בוגר מהם (בחצי שנה בהשוואה לשותף שעליו הושת עונש מאסר של 12 חודשים וביותר משנה בהשוואה לאחר). בשים לב למכלול הנסיבות קבע אפוא בית המשפט המחוזי כי המערער יישא בעונש מאסר בן 15 חודשים, בניכוי ימי מעצרו מאחורי סורג ובריח. בנוסף לכך הושת עונש מאסר על תנאי בן ששה חודשים, כשהתנאי הוא שלא יעבור עבירה נוספת לפי סימן ד' לפרק י' לחוק העונשין במשך תקופה של שנתיים, וכן קנס בן 5,000 שקל.

הערעור

6. הערעור שבפנינו מכון כנגד עונש המאסר בפועל שהושת על המערער, תוך הדגשת ההשוואה בינו לבין השותפים האחרים, וכן כנגד הקנס (בשים לב לכך שקנס כאמור לא הושת עליהם).

7. בעיקרו של דבר המערער טוען כי נסיבותיו זהות לאלה של השותפים. לטענתו, גם אם הוא מבוגר במספר חודשים מן השותף שעליו הושתו 12 חודשי מאסר, הרי שלמעשה מדובר בקטינים מאותה שכבת גיל ולכן אין להפרש זה כל משמעות. המערער מוסיף וטוען כי בית המשפט המחוזי הניח בגזר הדין שהוא היה מהדמויות הדומיננטיות באירוע בשל היותו מבוגר יותר מהאחרים, מבלי שלעובדה זו ניתן ביטוי בכתב האישום המתוקן. בנוסף, בא-כוחו של המערער מדגיש כי המערער נעדר עבר פלילי, הביע חרטה על מעשיו, וכי בכתב האישום המתוקן לא נקבע כי המעשים בוצעו על רקע אידיאולוגי.

8. לטענת המדינה דין הערעור להידחות. המדינה עמדה בהקשר זה על כך שלפי כתב האישום המתוקן, למערער יוחס יידוי של שני בקבוקי תבערה להבדיל מיידוי של בקבוק תבערה אחד, כפי שנעשה בעניינם של השותפים. המדינה

הוסיפה והצביעה על הפרשי הגיל המסוימים בין המעורבים, ובכלל זה פער של למעלה משנה בין המערער לבין השותף הצעיר מבין השלושה. בנוסף, המדינה טענה כי המערער הודה במעשים שיוחסו לו רק עם תחילת הליך ההוכחות, והדגישה את פוטנציאל הנזק המשמעותי של ידויו בקבוקי תבערה לעבר נידת משטרה.

דין והכרעה

9. לאחר שבחנו את מכלול הדברים עמדתנו היא שדין הערעור להידחות בעיקרו, למעט בכל הנוגע לקנס, שאותו אנו מוצאים לנכון לבטל בנסיבות העניין.

10. לא מצאנו עילה להתערב בעונש המאסר שהושת על המערער. בית משפט זה כבר עמד על החומרה היתרה הנודעת לפעולות של ידויו אבנים או חפצים לעבר כלי תחבורה במהלך נסיעה (ראו למשל: ע"פ 240/16 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 5 (11.1.2017); ע"פ 6538/16 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 12 (5.2.2017) (להלן: עניין פלוני)), ולא כל שכן כשמדובר בהשלכת בקבוקי תבערה (ראו למשל: ע"פ 2337/13 קואסמה נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (16.9.2013); עניין פלוני, פסקה 12).

11. אף לא סברנו שהשוואה לעניינם של השותפים מצדיקה את התערבותנו בעונש המאסר בפועל שהושת על המערער בשים לב להבחנות שציינה המדינה (ראו והשוו: ע"פ 2626/13 אל צופי נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (6.1.2015)). כידוע, ערכאת ערעור לא תתערב בחומרת העונש שהשיתה הערכאה הדיונית אלא במקרים שבהם ניכרת סטייה ברורה ממדיניות הענישה הראויה (ראו למשל: ע"פ 5371/14 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (16.9.2014)), ולא מצאנו שאמת מידה זו מתקיימת במקרה הנוכחי. עם זאת, במכלול מצאנו לנכון לבטל את הקנס שהושת על המערער - בשים לב לטיעון של שוויון בענישה, וכן בהתחשב בכך שהעבירה אינה בעלת אופי כלכלי ובכך שבנסיבות העניין לא נגרם נזק בפועל לרכוש.

12. בשולי הדברים נעיר, כי בדיון בעל-פה שנערך בפנינו ציין בא-כוחו של המערער כי הוא לא יזם פנייה מטעם מרשו לוועדת השחרורים לפי חוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001, הגם שהמערער השלים כשני שלישי מתקופת מאסרו, בשים לב לעמדה המחמירה הנוהגת, כך נטען, בפניות שעניינן עונשי מאסר בגין עבירות ביטחוניות. בעניין זה ראינו להעיר, מבלי לנקוט עמדה לגופם של דברים, כי אין מקום להניח על הסף שפנייה לוועדת השחרורים אינה חלופה אפשרית שיש לשקול במקרים שבהם מיוחסות לנאשם עבירות כדוגמת אלה המיוחסות למערער, על אחת כמה וכמה בעניינו של קטין.

13. סוף דבר: הערעור נדחה בעיקרו, בכפוף לביטול הקנס כאמור בפסקה 11 לעיל.

ניתנה היום, ז' באדר התשע"ז (5.3.2017).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת
